

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 4\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2-50 дол.
Для Канади 2-50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

"PRACIA"

"Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentópolis
às Quintas Feiras

Дрібні оголошення по 1000 р.
стиха. Більші по 200 р. За
кожого оголошення платити ся згодом.

PRACIA
Prudentópolis
Paraná — Brz.

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирзеш ми очи і душу ми вирзеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — 3 Рус. по. Маркіяна Шахевича

Ми Українці до світу
В нас є сила Кошаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
ні межі чужих країв. Гимн п. У.

Українці у Бразилії! Складайте жертви НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИННИ

Не тратьмо охоти!

Серце кожного Українця розривається на теперішні розпучливі вісти, коли проклята Ляшня забрала нашу так любу і дорогу Галичину. Польська орда під проводом імперіялістів Падеревських, Галерів, Пілсудських і прочих зруйнувала нашу вітчизну, а синів України увязнила і знущається над ними. До недавна ми тішилися, як в Галичині жите Українців відродилась як вони зачали господарити на своїй власній землі, однак ляцька орда гірше Турків хоче нас загорнути в свою неволю. Ляцька орда ласа на українське збіже, на українську нафту і на иньше українське добро. Ся орда при помочи ошуканьства і гроша очернує нас в Парижі, а польська шляхта голосить, що в Галичині нема Українців, тільки банди, гайдамаки українські.

Українці! Де Ви є? Ви не чуєте, як проклята ляцька орда гірше Татарів мордує Ваших братів, Ваші сестри, палаять Ваші хати, відбирає Вашу культуру? Братя, допоможім ненці Україні! Не даймо її загинути в ляцьких муках. Не допустім до того, щ би ляхи нас перед світом обріхували. Воля України залежить від нас, тому мусимо її боронити до загибуні. Ми

гиноло в ляцьких муках — між знаємо все. Чи і дальше будемо терпеливо стояти, поки не положать на нас нове ярмо? Чи маємо байдужно дивитись, як люті вороги допчуть нашу волю, як обріхують нас перед світом, як хочуть з світла правди зробити темноту? Не допустім до того, щоб знова впасти в страшну ляцьку неволю, щоб ми і наші діти стогнали все в ярмі. Се залежить від нас.

Наші Братя на Божу милість звивають нас, аби ми їм помогли висвободити ся з ляцької навали. Вони вже віддали все за нас, а тепер черга на нас. Там н ш брат качається в калюжі крові і нема йому навіть чим рани завинути. Він умирає за нас, за Україну. Там наша старенька мати умирає з голоду і нема її кому поратувати, дати їй їсти, бо її сини — одні пішли у бій, а другі за морем. Там наші братя і товариші лежать з відорваними ногами і простягають до нас руки, щоби ми допомогли їм вилізти з ляцького ярма. А ми тут байдужно дивимо ся, як катують наш нарід. Сї вісти прямо розривають наше серце.

Щож ми маємо робити? Чи прочитавши сю страшну вість, сумувати і казати що вже все пропало? Ні! ні! Будьмо бодрого духа. Нехай в наших жилах заграє

пришов час, аби ми ратували нашу Вітчизну. Чиж ми маємо стратити той час, коли нам має усьміхнутись доля? Чи ми позволимо надальше віддати Україну у вічне ляцьке ярмо і стягнути на себе проклони будучого покоління? Ні, ми не позволимо на се! Скорше ляжемо головами, ніж би Ляхи мали взяти верх над нами. Тож до праці еднаймо ся всі, горнім ся всі під один синьо-жовтий прапор і складаймо жертви на визволеня України. Чейже у нас вартнійша воля України, ніж кількнайцять мілів. Дивіть ся; Ляхи не сплять; як они нас обріхують так у Парижі як і по цілім світі. Всюди роблять так, аби правда пропала, щоби і на дальше шляхта панувала над нами.

Берім ся отже до праці доки ще не запізніло! Піднесім сильний голос протесту проти наїзду Ляхів на рідну землю нашу, зрошену кровію Братів наших. Запротестуймо сильно проти катованя невинних Братів на Волині і иньших ляцьких брехонь на наш нарід. Правда мусить побідити, бо ми боремо ся за правду, за волю. Ми не хочемо ані одного клаптика чужої землі. Ми не хочемо ляцького Кракова — ми хочемо тільки своєї власної землі, за котру наші предки голови клали. Тому проч, Ляхи, з нашої любої Галичини аж за Сян! Там вам місце а не на Україні. Проч, Ляхи, з нашої Волині, з нашого Поліся, проч до Варшави — там вам місце, а не на нашій землі за котру ми будемо боротись до загибуні. Ми її вам не дамо, хочби нам всім прийшло ся полягати в бою.

каже, що ми нічого не зробимо. Хто так каже, той не варта називатись Українцем. Еднаймо ся всі і працюймо горячково, щоби колись без встиду повернути на любу вільну Україну.

Нагода помогчи Україні як раз тепер через протестаційні віча і через „Український День“ у Бразилії.

Мирова Народа в Парижі і „самовизначеня Народів“.

Під теперішню страшну хвилю в якій на Мировій Нараді, правдою торгують, орють лихо — лихом засівають, ми не тратьмо надії, бо „ще не вмерла козацька Мати“, так сказав свого часу наш Богдан Хмельницький.

Хоч засіли тепер в Парижі нові володітелі світа, щоб судити про долю і нашої безталанної обкраденої, кровію і слезами облитой Неньки-України, та і присудили єї на поталу Ляшні. З сего всього вийде: Було одного разу на Нараді у Парижі....

Прецінь вже присудили були і Україні віддати Східну Галичину і вже раз справдилось: Було одного разу....

От се так судить ся при повнім животі, при шамп нах та чорній каві а ще маючи інформаційних акторів і акторок закріпощені народи, під гарним кличом: „самовизначеня народів“. І нашому народови у Східній Галичині припало щасте велики щасте — щоб стати предметом осуду справдмливої міжнародної Народи. Помагають

однак ляхка орда гірше Турків хоче нас загорнути в свою неволю. Ляхка орда ласа на українське збіже, на українську нафту і на інше українське добро. Ся орда при помочи ошуканства і гроша очернює нас в Парижі, а польська шляхта голосить, що в Галичині нема Українців, тільки банди, гайдамаки українські.

Українці! Де Ви є? Ви не чуєте, як проклята ляхка орда гірше Татарів мордує Ваших братів, Ваші сестри, палять Ваші хати, відбирає Вашу культуру? Братя, допоможім ненці Україні! Не даймо її загинути в ляхьких муках. Недопустім до того, щ би ляхи нас перед світом обріхували. Воля України залежить від нас, тому мусимо її боронити до загины. Ми не сьміємо дати їй упасти тоді, як вона висвободила ся з довголітнього ярма і взиває нас до боротьби з тими, котрі сягають по її вольности. Голос труб відбиваєть ся відгомоном аж у нас. Наші братя на голос труб пішли у ряди борців бороти ся зі страшним ворогом за волю України. Они борють ся проти ляхьких тиранів, проти наших вікових гнобителів, бож, чи ще мало ляхької неволі? Кілько наших предків по

вже віддали все за нас, а тепер черга на нас. Там н ш брат качаєть ся в калюжі крови і нема йому навіть чим рани завинути. Він умирає за нас, за Україну. Там наша старенька мати умирає з голоду і нема її кому поратувати, дати їй їсти, бо її сини — одні пішли у бій, а другі за морем. Там наші братя і товариші лежать з відорваними ногами і простягають до нас руки, щоби ми помогли їм вилізти з ляхького ярма. А ми тут байдужно дивимо ся, як катують наш нарід. Сї вісти прямо розривають наше серце.

Щож ми маємо робити? Чи прочитавши сю страшу вість, сумувати і казати що вже все пропало? Ні! ні! Будьмо бодрого духа. Нехай в наших жилах заграє козацька кров. Не даймо нашої вітчизни на поталу ворогам. Се залежить від нас.

Згадаймо предків наших, як вони жите своє клали за волю України. У них красша була смерть козацька ніж неволя ляхька. Чиж ми маємо відречи ся від них? Могили героїв наших, Хмельницького і Шевченка взивають нас: „Не дайте Україні пропасти у важку хвилю!“ Тепер пора або волю здобути або дома не бути! Тепер

голос протесту проти наїзду Ляхів на рідну землю нашу, зрошену кровію Братів наших. Запротестуймо, сильно проти катованя невинних Братів на Волини і иньших ляхьких брехонь на наш нарід. Правда мусить побидити, бо ми боремо ся за правду, за волю, Ми не хочемо ані одного клаптика чужої землі. Ми не хочемо ляхького Кракова — ми хочемо тільки своєї власної землі, за котру наші предки голови клали. Тому проч, Ляхи, з нашої любої Галичини аж за Сян! Там вам місце а не на Україні. Проч, Ляхи, з нашої Волини, з нашого Поліся, проч до Варшави — там вам місце, а не на нашій землі за котру ми будемо боротись до загины. Ми її вам не дамо, хочби нам всім прийшло ся полягчи в бою.

Нуж до праці! Не сьміємо стати, аж поки не проженемо ворогів з України. Поки Україна не стане вільною від Сяну до Дону, нехай не знайдеть ся ані одної душі української в Бразилії, яка не зложилаб щедрої жертви на на визволене України. Нехай не знайдеть ся ані одна оселя в Бразилії, де живуть Українці, щоби не запротестували проти наїзду Ляхів на Україну. Нехай ніхто не

Хоч засіли тепер в Парижі нові володітелі світа, щоби судити про долю і нашої безталанної обкраденої, кровію і слезами облитої Неньки-України, та і присудили єї на поталу Ляшні. З сего всього вийде: Було одного разу на Нараді у Парижі....

Прецінь вже присудили були і Україні віддати Східну Галичину і вже раз справдилось: Було одного разу....

От се так судить ся при повнім животі, при шампах та чорній каві а ще маючи інформаційних акторів і акторок закріпощені народи, під гарним кличом: „самовизначеня народів“. І нашому народови у Східній Галичині припало щастє велики щастє — щоби стати предметом осуду справдмливої міжнародної Народи. Помагають інформують фабриканти нової долі різуні невіст і дітий славної на весь мір хрещений Ляхи з католицької держави Польщі, яким ще руки не обсохли від крови невинних жертв не лиш наших але і литовських та жидівських.

От се перша дорадниця на мирних переговорах в нашій справі! Пан Падеревский комедияктормузикант, грає на дудці а судить світової судьби народів почесо-

Українсько-польські відносини в світлі історії.

(з Америки).

(Продовжене)

Мені здаєть ся, що Бог зовсім не гнівав би ся, колиб Українець латинник викнув з молигви польську мову і зачав уживати мови української. Сим він лише доказав би, що вмє цінити свою людську гідність. Мови кривдителів треба встидати ся, а не вжати її за яку святість! Лише темний і раб йде ту руку яка його невинно біла, або бе.

В попередній статі було подано цять параграфів з славного польського „Проекту на знищенє Русі“, а тепер побачимо, як сей проєкт виглядав далше. Нам треба знати відносини між нами й Польськими і власне українська справа стоїть на кождім кроці в нас самих тим гірше, що ми не заведемо і не всі знаємо, хто ми і що ми, яка наша історія, хто був і хто є нашим товаришем, а хто ворогом, та яких впливів і способів уживали наші вороги проти нас, та нині надвнешній час щоби ми се знали. Уже поперед кількадесят літами Шевченко ба-

чив, чого нам найбільше потрібно, тому й кликав:

Не минайте ані титли,
Нижє тії коми —
Все розберіть та спитайте
Тоді себе: Що ми?
Чиї сини? Яких батьків?
Ким, за що закуті?

Що діялось в світлі —
Чиї правда, чиї кривда,
А чиї ми діти...

Польська преса.

Се тим важнійше, коли польська преса обріхує на кождім кроці Українців перекручує всі факти, вигадує чого нема, а уперто замовчує те, що її не на руку. А що наші латиниши читають звичайно польські часописи, отже й зиробляють собі такий же погляд про польські й українські справи як єї польські часописи бажують. А здорового погляду ні не чим виробити. І тому почути можна: „Я читав польських книжок і газет, польську історію, а не знаходив, щоби Польки кривдили Українців“. Чоловик замало має досьєдту і не вмє здорово думати і через те не знає, що Польки не такі чейже дурні, щоби хвалили ся

перед світом в книжках і газетах, що вони когось кривдили і кривдять. Таке як раз промовчуєть ся закриваєть ся. А знов зі сторони греко-католиків пересічний чоловік за мало має матеріалу в руках супроти Поляків і таксамо не може вдоволяючо пояснити справи латинникови. — Через те власне нинішня справа тимбільше на часі. Перегляньмо отже як виглядають дальші параграфи сього польського „Проекту“, про який також польські газети не згадують, але який є історичним польським документом і планом їх роботи.

Проект на знищенє Русі.

6. — Всі наші єпископи разом, взявши ся за руки мають поволеньки, але усіма силами працювати над тим, щоби українська (тоді уживало руські) владики мали лише титули суфріганів (заступників польських, наших); остаючи під зверхністю польських єпископів, мають приїздити візити наших (тоє польських) ірархів, які будуть мати право карати їх публично за різні неприличности і перестевідати що до їх забобонів. В той спосіб владики не будуть мати тільки сил щоби всему противити ся, а просітий нарід, до зверхности римо-католиць-

кої примушений з часом даєть ся легнаклонити до того, що зречеть ся найважнійших своїх обряів.

7. — Що сьвященни є найбільше простакі наших часів, в нічім невірванні науки, то се — як такими завсиди оставуть — лише шо в нічім не зашкідить, а навпаки, буде нам помагати й улепшить роботу що дочитить сего проєкту; бо остаючи в несовершонястві і несьвідомости, не будуть знати початків своїх обрядів, ані коли і ким вони поставлені; не будуть знати і пізнавати причин, задля яких ті обряди впроваджені до руської церкви, ані не будуть могли людей научати, що вони справді від сьвятих отців походять, ані не аможуть ясно і доказово твердити, що вони в нічім не змінені і незабобонні; ані вкінці не будуть могли розумно спротивляти ся їх знесеню.

Найуспішнійшим же способом до вдержання їх в сій нам архипотрібній темноті — уважаю убожество, з якого, як до си були нуждарами — так ніколи з него не видобудеть ся, як лише з нього ось як будемо поступати:

Насамперед отже треба, щоби колятори (дідичі) не фундавали ніяких ерекцій (не давали землі, ані нічого) з той

них танцюють. Затанцювали же „Мазура“ може і до „Колодійки“ ще коли прийде... Поляки і ляєть ще кров сто-ріками з нашої Галичині, і она обдірає, голодна і холодна чекає справедливого суду світа, та фарисей Ляхи, дорадники ревуть: дойте їй!

Про самоуправу, про яку відай тепер радять, а яку Ляшня ухвалила у Варшаві і біцяла, ніхто не вірить, бо історія вже нас научила, як вірити Ляшським ухвалям — обіцянкам і к їх Ляшня уміє як слід дотримати. Самоуправа у Ляшській державі? Хто повздержить їх не наситну пажерливість? Ми знаємо добре, що оден сусід — Лях за непокоїть всіх сусідів, а щож до перва така їх тьма! Каже пословиця: історія є учителькою життя. Она нас научила, що з дикуном жорше прийдеш до згоди, як з Ляхом. Тепер видимо ясно, яким китем маємо жити, і який має бути заряд у східній Галичині. Певно ще й тепер пан Цимбаліст — Падеревский пригравает, щоб побудити фантазію на нові проекти до закріпощене Українців, чи „самовизначене народів“... Поживем — побачимо, які будуть жнива...

А мені що видаєсь?

Скінчить ся: Було одного разу в Парижі..., а дійсно Ляшня, як се вже було нераз, так і тепер вдавить ся і не проковтне східної Галичини, навіть при помочи музикантів і Народи. Хиба допоможуть союзники Польщі ще до решти вирізати Українців в Галичині, як вже помогли, пускаючи Галлера з війском і даючи амуніцію проти Українців, хоч було сказане, що не вільно їм уживати війська сего проти Українців, але і се закінчилось: Було одного разу в Парижі... Но і тоді навіть, колиб до решти вирізали наших при помочи Аліянтів то і тоді ще не проковтнуть, хоч як врата пекольні Ляцьке горло, позаяк кров козацька пролята буде насінем Нової України і нового племені „козаків невмерляків“, тому по моїй гадці, найскорше з Польщею буде так, як з сею собакою, що вкравши кусник мяса, втікала через воду. Коли побачила в зеркалі води другу собаку з мясом кинулась на сю, щоб

А ми під пору робім що нашої силі. Скликуймо віча, посилаймо протести, а передовсім приготуємось добре до „Українського Дня“.

Памятаймо і на се, що если нас Ляхи через так довгі часи не проковтнуть, то і тепер не ковтнуть. Дерли з нас пасами шкіру, вишали сотками, кіньми роздирали, вирізували язика, пекли огнем і нічо не вдіяли, не вдіють і тепер нічо при помочи фарисейських підступів і клевет, якими заповняють часописи свої і чужі. Навіть фортепьян і його акторська слава нічо не вдіє.

Не чужого ми бажаєм а свого права; і хоч прийде ся нам ще кров свою до решти проляти, ми витреваем еще. І як давні часи виробили у нас героїв, так і теперішні виплекають нових — а ми при помочи наших братів, Українців Східної України вибором собі ліпшу долю і будемо мати у своїй хаті свою правду і силу і волю.

ВІСТІ ЗАГРАНИЧНІ.

Освободженє полонених Українців в Італії.
Вс. Адмін. дієцез. в Амер. о. Поняти дин дістав письмо, що св. О. Папа робить всякі можливі старання в справі якнайскоршого освободженя українських полонених жовнів в Італії.

Угода між Румунією а Польщею.

Бездротна телеграма з Москви доносить, що між Румунією і Польщею прийшло до угоди, на підставі котрої Поляки розпочали наступ у Східній Галичині.

Землетрясенє в Італії.

В Італії-Фльоренції 30. червня було сильне трясенє землі. Тревало оно від години 5. рано, до 6. вечером.

Стара дільниця міста знищена цілковито, а народу згинуло 1,700. Се трасенє зробило шкоди і в околиці. В Сан Льоренсо 15 миль від Фльоренції улав костел.

Чортків столицєю Західної України.

Після відомостей, які дістало Українське Пресове Бюро в Парижі, Поляки заняли цілу Східну Галичину по Стрипу. Румуні дійшли аж до Тисьмениці. Отже в руках українського правительства остає лише часть східної Галичини на схід від Стрипи і на північ від Дністра.

Українське правительство находить ся в Чорткові.

Правительство української республіки [Петлюрове] находить ся в Каменці Подільській.

Борьба з большевиками провадить ся енергично при помочи селян.

На території, окупованій большевиками чиста анархія. Селяни скрізь бонтують ся проти них.

Українська армія в Тернополи

го наступу Поляків на Україну є, що Поляки хочуть зскачати аліянтів довершеним фактом, — заявив український посол, Кулішер.

„Поляки хочуть мати історичну Польщу від Балтійського до Чорного моря“.

Кулішер заявляє, що польська армія ген. Галера напала на Українців проти угоди, зробленої з аліянтами та що Поляки прийшли до порозуміння з большевиками, лишаючи їм свободу діланя аж по Збуч в заміну за приречене зі сторони большевиків, що не будуть атакувати польські війська, які заняли східну Галичину, ошукуючи в сей спосіб аліянтів.

Оден Українець, який щойно прибув до Гаги, заявив, що Поляки завели під теперішню пору у східній Галичині панованє терору та допускають ся звірств, насильств і погромів супроти українського і жидівського населеня, які становлять чотири п'яти части всего населеня.

Кулішер доносить дальше, що на Україні є під теперішню пору стільки засобів збіжа, що можна би виживити цілу Німеччину і Австрію, але селяне не хочуть про давати збіжа, бо за гроші не годні нічого купити. Селяни потребують одіжи, обуви і ріжного краму, але довіз сього є відлтий. Він додає, що Американці могли би зробити на Україні великі інтереси з причини великого запотребованя готових товарів і фабрик.

„Лише через приверненє економічних зносин дасть ся завести лад і запобіжить ся анархії, — заявив дальше Кулішер. — Положенє під теперішню пору є лихе, бо червона армія робить тепер зусилля, щоби через Бесарабію і Румунію дістатала ся на Угорщину“.

Кулішер каже, що німецькі гарнізони, які позістали в Росії, продали всю артилерію большевикам та що багато німецьких офіцерів служить тепер в большевицькій армії в Росії.

Протестаційне віче в Прудентополи.

Дня 3. VIII в неділю по Богослуженю відбулись збори в справі відданя Галичини під панованє Польщі. Саяя театральна майже битком набита. Нарід предчував лихо, що наші братя мають знова бути закуті в кайдани Ляцькі, тому зібрав ся, щоб сказав одноголосно свій протест. Уже натерпівся той нарід сего гаразду, тому на саму згадку ворухить ся.

Віче отворив о. Евстахий вигачучи присутних, та покликав на председателя зборів п. Оп. Мартинця, котрий на секретара віча покликав п. Вас. Музику.

Ситуацію теперішню вияснив о. Евстахий, а відтак пояснено, та заохочено до праці в приготуваню Українського Дня в Бразилії.

Нарід присутній одноголосно заявив свій протест, та вислав свєє письмо до Парижа.

Крім сего в тім дни вислали свій протест отсі лінії:

С. Жоау — Овтубро — Рію дос Патос — Нова Галіція — (два) Сетембро — Іваі — Фазенди — Віценте Машадо — Наккер — Барра Вермеля — Конзуль Поль.

Дня 3/8 відбулись збори при великим здвизі народа в кольонії Маркондес. Ціль

Допись.

Намі Товариства.

Читаю часто в газеті за якісь товариства, читальні, збори товариські і т. и. алеж кортить мене також, що небуть на сю тему написати з нашої кольонії, так на превеликий жаль, в нас щось подібного не водить ся. Товариство „просвіти“ чи якась читальня, або щось подібне в нас вже перейшло до минувшости! Навіть таке звичайне слівце „школа“ і то вже зістало записане до „історії“! Бо хоть була где яка шкілька то померла на „недугу“, а як еще щось того рода животів, то так ся хвороба насіла, так єї тая недуга з темжила, що навіть хиба вже і жалні „доктори“ не порадять нічого!

За то в нас суть иньшого рода Товариства! Сяде собі трох, чи чотирох, позатикають собі пальці картами як бугер голову свою піремі з диких птахів, і бють! А з яких десятих наокола обступлять, граючих і чекають нетерпеливо котрий з них зістане „дураком“!?

Гарно! Ані одно товариство, ані одна читальня, не має так тяжкої задачі!

А „Cacholla“! Чи Ви знаєте, що то є? Ааа! перед каждою майже вендою, мідяк розплесканий, два вентини старих бразилійських, чи паланка італійська, фурготить, аж свище в воздуху ціліськими днями в неділю чи в світо. А кілька папірків, по п'ять, чи по десять мілів валяють ся в поросі або в болоті, а ціла громада біжить за кожним разом дивити ся чи „круїз чи сяпа“? Круїз дінеріньо! — Сяпа сяпа! О дезграсад! співає ся така псонька цілий день. Се гимн народний! Се то саме, що „душу тіло ми положим“ за тебе „сяпа“ за твою свободу за твою волк...

Збори таких кашолістівських товариств зачинають ся вже з раня, около осьмої години; одно товариство таке єсть близько церкви, і диалюсь знаєте, одного разу через вікно з хорів — саме під час проповіді в неділю — напротив церкви дім, колись народний, нині куплений для СС. Служебниць, — отже дивлясь — мідяк фурготить, показую иншому тую „кумедію“ а він каже: то так, що неділі! Раз хтось ходив хотів прозгнати се славетне товариство, ті збори, не вдалось; — знаєте, що єму сказали? Ми єго байок не потребуєм слухати! себ то проповіді. От яке диво!

Який зиск з такого товариства, хиба не треба казати. Знаю одного „кавалера“, що вже ся добре закашорив! Стягнув ся батько на віз і на пару коний. Стягнув ся то стягнув ся, що там кому до того, чи оден стягнув ся. Злі язика пробомкують, що ковалеві зістав винен, стельмахови, там десь знов за упряж, а комусь там за коня! Хто єго там знає, от злі язика тай годі! Буде синок фурманів, гандлював! Буде скуплив кукурудзу, фасолє, масло яйці, ая, всьо, що трафить; на „гонор“ возме, потім заплатить. Плян дуже добрий, так біда иньша: вписав ся, вибачайте, до товариства кашолістівського, а щастє не пописало: десь там кажуть взяв двацять кілів масла на „фядо“, в когось щось там два валки фуми, в иньшого ще кукурузи і фарини — і всьо то з'їла тая сяпа!

А инший якісь „товариш“ хотів вдору за-

личини, навіть при помочи музикантів і Наради. Хиба допоможуть союзники Польщі ще до решти вирізати Українців в Галичині, як вже помогли, пускаючи Галлера з війском і даючи амуніцію проти Українців, хоч було сказано, що не вільно їм уживати війська сего проти Українців, але і се закінчилось: Було одного разу в Парижі... Но і тоді навіть, колиб до решти вирізали наших при помочи Алїянтів то і тоді ще не проковтнуть, хоч як врата пекольні ляцьке горло, позаяк кров козацька пролята буде насїнем Нової України і нового племена „козаків немерляків“, тому по моїй гадці, найскорше з Польщею буде так, як з сею собакою, що вкравши кусник мяса, втікала через воду. Коли побачила в зеркалі води другу собаку з мясом кинулась на сю, щоб відібрати від неї її кусник. Так мусїла випустити своє з писка, щоб вкрати чуже. Тим часом і своє втратила і чужого не дістала. Так мені видаєсь, що і з Польщею так буде. Они свого добре не пильнують, і не знають, що ще з їх „крулевством“ може бути, а тут горлають по часописях, що мусять триматись політики „заборчей“ т. є. по нашому „злодійської“.

Так мені видєсь, бо так люди кажуть, що „чуже не загіє“.

В Італїї-Фльоренції 30. червня було сильне трясєть землі. Трєвало оно від години 5. рано, до 6. вечером.

Стара дїльниця міста знищена цілковито, а народу згинуло 1,700. Се трасєна поробило шкоди і в околиці. В Сан Льоренсо 15 миль в.д Фльоренції ував костел.

Чортків столицею Західної України.

Після відомостей, які дістало Українське Пресове Бюро в Парижі, Поляки заняли цілу Східну Галичину по Стрипу. Румунї дійшли аж до Тисмениці. Отже в руках українського правительства остає лише частия східної Галичини на схід від Стрипи і на півч від Дністра.

Українське правительство находить ся в Чорткові.

Правительство української републики [Петлюрове] находить ся в Каменці Подільській.

Борьба з большевиками провадить ся енергично при помочи селян.

На геритєрії, окупованій большевиками чиста анархія. Селяни скрізь бонтують ся проти них.

Українська армія в Тернополи

Спізнені телеграми, одержані з фронту Східної Галичини повідомляють, що Українська армія з аходить ся межі ріками Збручем а Дністром.

Українці заатакували Тернопіль і забрали те містє. Поляки втікають.

Плебісцит в Галичині.

Ходять чутки, що в Східній Галичині буде переведений плебісцит (народне голосованє).

Мирова Конференція мала візвати Поляків і Українців, аби предложили свої проекти охорони національних меншостей.

Українська Місія в Газі про наїзд Польок на Українців.

Гага (Голяндія). — Причиною теперішньо-

Дня 3. VIII в неділю по Богослужєню відбулись збори в справі відданя Галичини під панованє Польщі. Саяя театральна майже битком набита. Нарід предчував лихо, що наші братя мають знова бути закуті в кайдани ляцькі, тому зібрав ся, щоб сказав одностєсно свій прочєст. Вже на-терпїв ся той нарід сего гараздє, тому на саму згадку воруть ся.

Віче отворив о. Евстахий вигаючи присутних, та покликав на предсїдателя зборів п. Ол. Мартинця, котрий на секретаря аїча покликав п. Вас. Музику.

Ситуацію теперішну вияснив о. Евстахий, а відтак пояснено, та заохочєно до працї в приготованю Українського Дня в Бразилії. Нарід приутний одностєсно заявив свій протєст, та вислав свєє письмо до Парижа.

Крім сєго в тім дни вислали свій протєст отсі ліній:

С. Жоау — Овтуро — Рїю дос Патос — Нова Галіція — (два) Сетємбро — Іваї — Фазєнди — Вісєнтє Машадо — Накєр — Барра Вермєля — Конзульт Поль.

Дня 3/8 відбулись збори при великім здвізї народа в кольонїі Маркондєс. Ціль зборів і положєнє Галичини вияснили Впр. о. Ігум. Шкірпан, а нарід вислухавши одностєсно запротєстував проти відданя Галичини під ляцьку владь.

Сєго дня вислали свої протєсти єще ліній: Рїю Прєто — Еїссондє Гварапуава — Новємбро — Понте Нова — Мавріса — Тїжукє Прєто.

Того самого дня т. зн. 3/8 відбулись наради під проводом Впр. о. Януаря в цілї протєсту наданя Галичини під панованє Польщі на ліній: Гікірі, Коропанованє Борман, Едвардо Шавєс, Сіренєу, Барра, Тїгрє: В кождїй осєлї нарід одностєсно протєстєє, та жадним способом не хоче належати під панованє Поляків.

що неділі! Раз стось ходив хотєняти се славетнє товариство, т: збори, не вдалось; — знаєтє, що єму сказали? Ми єго байок не потребуєм слухати! себ то прєповідї. От яке диво!

Який зиск з такого товариства, хиба не треба казати. Знаю одного „кавалєра“, що вжє ся добре закашорив! Стягнув ся батько на віз і на пару коний. Стягнув ся то стягнув ся, що там кому до того, чи одєн стягнув ся. Злі язики пробомкують, що ковалєви зїстав винєн, стельмахови, там дєсь знов за упряж, а комусь там за коня! Хто єго там знає, от злі язики тай годї! Будє синєк фурманив, гандлював! Будє скупляв кукурудзу, фасолє, масло яйцї, ая, всьо, що трафїть; на „гонор“ возмє, потїм запла-тить. Плян дужє добрий, так бїда иньшї: вписав ся, вибачайтє, до товариства кашо-ївського, а щастє не пописало: дєсь там кажуть взяв дванцять кілів масла на „фядо“, в когось щось там два валки фуми, в иншого ще кукурузи і фєрїни — і всьо то зїла тая сїпа!

А иншїй якісь „товариш“ хотів вдору забити, бо єї синєк вишапав в нєг шїсть мїлїв і то за трома разами, бо били на раз „патаком“. Сьмїшно га? чиж не забава? чиж то не лїпше яї пр. читальня?

Але до тих згаданых товариств не всі вписанї!!! в нас є досить свідомых Українців котрі собі не позволять в кашу наплювати.

Кольонїя Іваї дїлить ся на двї частї: Кальмон і Сан Роке. Кальмон бїльше або менше має характер український. Сан Роке хотїя околиця так само всьо Українцї „за то сєдє се мїшмаш“ тїльки не наше. Два вендїярї Поляки, рєшта иншї. Недавнє трафив ся там цікавий випадок: а треба знати, що там є також свого рода товариства є там

кидано псам на пожертє, або привязувано до стовпів і підпалювано. Жертвами того перєслїдуваня упали свє. Апостолї Петро і Павлєс.

Бїльше 50 літ трєвало такє перєслїдуванє, аж за часів цїсаря Антонїна Лїгїдного околу року 150 по .Хр. устало оно на 10 літ, почїм знов в р. 161 п. Хр. на ново розпочалось, а в 249 за цїсаря Дєкія настало новє перєслїдуванє, котрє своєю люгостїю перевисшало всі дотепершнї. Найстрашнїшї орудія мук, як: розпалєні крїсла і залїзнї пазурї, костирї і дикї звїрї стали всюда явно в погостовї, щоби змушували христїян, до повернєня назад на поганьство.

Постїднє, але найтяжшє перєслїдуванє підняло ся, коли цїсарї Дїоклєціян і Максимїян обняли правлїнє держави римської. Дїоклєціян видав в р. 303 наказ, щоби відобрати від христїян усі права горожан, надто казав візязнїти усіх свєщєнників, уживати всяких мук на христїян, а в кїльци наказав віз карати усіх христїян смертїю. Через такі прикази розпочав ся пролив крови в цїлій державї римській. Мнєжество христїян стїнано тогди, вбівано на коли, перєрзувано пїлами на двє, розпїнано, кидано на пожертє диким звїрам, за сджовано на тяжкї роботи, печєно в великих рожнях немєв курїй, роздїрєно зєлїзними кігтями, катовано розпалєним зєлїзом, обливано розтоплєним оловом, утїнано члєни тїла і т. д. Христїяни зносили з такою мєртвоєтїю, вїдєючи, що їм приймєтє з радости засудє смерти, співаючи посеред

наїстрашнїшых мук похвальнї піснї. Вкїнцї перєконали ся погани, що не відвернуть христїян від їх віри, тому заперєстали они убивати христїян, а карали їх на позїр бїльше лагїдно: они казали христїянам вибивати око, ломити ноги, і висилати так покалїчених до копалєнь, щоби тяжкою працєю і недостатком довршували там свого мучєнїцтва.

Допєрва в р. 311 видав Галєрїй позволенє ісповїдувати свобїдно віру своє, і просив їх щоби они Бога правдивого просили о єго здєрвлє. Тепєр випущєно христїян з копалєнь і вязниць — по всіх мїсцях мож їх було видїти, як покалїченї і обезсилєні голодєм і нуждєю вертали до своїх домїв, співаючи Богови похвальнї піснї.

В р. 312 видав цїсар Константїн єдикт, котрим позволенє було всім христїянам свобїднє ісповїданє їх віри. Так дїждала свобїднє ісповїданє їх віри. Так дїждала ся вкїнцї цєрков Христова по 30-літнім перєслїдуваню, супокое, в наслїдок чєго розєвалась она все бїльше а нинї усі цивїлізованї народи ісповїдують віру Христову.

ЗАГАДКА

- 1) Маленьке простєньке
Всєм потрібнєньке.
- 2) Що то за дєрєво,
Що соньця не видить?

Загадку відгадали: Іван Мудрий, Никола Солтовский, Антося Войтович, Богдан Мартинєць, Стефан Замєцкїй, Іванна Тарашук, Руза Салаш.

причини, щоби кождїй, хто висвячуєсь на свєщєнїка мусїв купити на вєживленє себе і родини той ґрунт, якого уживав їго попередник. В той спосїб продаючі не будуть мати гріха — як мєнє вчили наші теологї.

Як же де в давнї єрєкції, то й на тих мїсцях колятєри можуть брати грошї від того, що висвячуєсь на свєщєнїка і то без найменшых скруцїлів (без докору совїсти — гарна мораль!) — очєвїдно не за презенту (наданє парадї), аби се не видлядало що продаєть ся якї Богу жертвованї рїчи, але щоби зараз на самїм початку лишити свєщєнїка в недостатку, щоби собі не мав за що купити заборонєных книжок.

В даваню презенту не повинно євнєважати ґрунтів, бо такі презенти можлиби мати значїнє єрєкції (ліковїцїної фундації!); анї також усіх тих вольностїй, які мають наші (польскї) кєшондєв: — доситє будє в той спосїб, як мєнї доводило єн читати певнїю копію: „Я, Н. Н., презентую Н. Н., звїльняючи від услїдкх двїрєських повновєстїй, подорожчїнї і т. д. — Бо так то робили гадї безсмертїної слави Поляки (гарно робили, нема що казати!).“

(Дальше буде)

Діточий куток

Українські любї Дїти!

В минушїм числї розповїв я Вам про се, чим Ви єстьє, та що Ви повиннї любити свій нарід — а нинї розкажу Вам про перєслїдуванє першых христїян, бо ми всі на першїм мїсци єсьмо христїянами.

Перєслїдуванє христїян.

Давнї часк, коли віра христїянська почала помїж поганцями розширюватись, була дуже тяжкї. Всюди підбурювали жиди проти христїян, і викликували що раз бїльшє зворущєнє против вірних Христопих. Особливо держава римська з єї цїсарями вславїла ся страшними способами, вигаданими на знищенє віри Христовї.

Цїсар римський Нєрон казав одного разу підпалити Рим на кїлькох мїсцях. Сам за-сїв собі на вершку самїй цїсарської палати та приглядєв ся пожарєви. Народ зворущив ся против него; щоби гнїв народу від себе вдернути, звалив він вину на христїян і оголосив, що то они підпалили Рим. В наслїдок такої звїстки кинулись погани усє те супокїно, они приймали навіть з на христїян і замучилї їх дуже богато: їх

так зване „Abuso“, але о тім потім. Оден Полячина, вендяр, хотів всі его клієнти самі Українці, виразив ся що „Русіні єму бендом бути чистіє“. Сміх і встид, не знати чого до такого „пана“ йти?! Однак наші хлопці відповіли „панови“, що то неправда, а на доказ того пустили в рух всю машинерію: кіля, фляшки, келішки, запори від дверей. За хвилину опинило ся все на дворі, валяний Поляк також, а кінець був такий, що відважнику хотіли трунути з моста в воду, але на щастя жінка викупила его кількома карбованцями на своїх плечах. Зі встиду чи що, навіть не скаржив ся нікому, а нині з чутка, що ся забирає, бо нема, що робити межі „гайдамаками“.

„Схаменіть ся будьте людьми, бо лихо Вам буде“ сказав Т. Шевченко — а щоби ми були людьми, щоби ми були подібні до інших кольтоністів, щоби ми не робили собі ганьби, щобиємо не були посьміховищем іаших народностей. Схаменім ся.

Если ми не можемо згуртовати ся в якесь товариство пожиточне і просвітне, наукове, театральне, або тим подібне і щоби ми уникнули забав, сходів чи зборів нас компромітуючих, і щоби ми не уходили за людей пів диких, — постараймо ся собі спровадити книжки до читаня, постараймо ся о добру бібліотеку! Книжка нас може вибавити від компромітації. Она нам дасть матеріял до забитя злишного часу, она дасть нам зможність пізнати наші злі сторони, поставить нас на рівні з другими народами просвітченими, котрої то рівности вимагає від нас нинішня задача.

Інші народи мають свої домашні бібліотеки, пр Німці везли цілі куфри книжок, в нас майже ніхто нічого не взяв з того дїла противно везли драньтя розмаїте. Хтось мені повідав, що оден чоловік віз до Бразилії ступу, бо бояв ся, що не буде маз на чім опихати пенцаку! чи се правда не знати але кажу везли всяке драньтя тільки не книжки, котрих нам так потрібно!

Возьмім же собі отже під увагу. Читальня в значіну того слова, як була в старім краю може не відповідає за для відлеглости читальників. Бібліотека добра може всім задоволити вypoжиченем книжок.

Ілько Питльованців.

На фонд „ОБОРОНИ УКРАЇНИ“.

Прудентополіс.

Войтво Мормуль 15\$ — Павло з Магда-
лівки 10.

„EMULSÃO DE SCOTT“.

Тисячі докторів стверджують, як успішним ліком є „Emulsão de Scott“. Заявляю, що з великою надією і вдоволенням поручаю „Emulsão de Scott“ слабим у моїй клініці.

Др. Франц Басіні.

Кампінас — С. Павльо.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Чи пили Ви коли каву з у-

По 5\$
Мих. Яцишин — Семко Баран — Семко Ковальчук — Стефан Савєвич — Никола Сабатович 3\$.

По 2\$
Ілько Гуль — Данило Трач — Вас. Липний — Іван Олоцкий — Петро Жирний — Мих. Зубик 1\$500 збірка в Скоробогатого — Дезембро 1\$800

По 1\$
Мих Пасєга — Ів. Пасєга — Павло Карашовський — Федь Карашовський — Андрей Шаламей — Ілько Рудницький — Демко Смага.

Марешаль Маллет.

Збірка на весілю дітей Стаха Лиса на Р. Ройз 12\$200 — Збірка на весілю Йоана Семкова на С. Круз 21\$500.

По 10\$
Корнїло Матвійчук — Матвій Юсьє (з Р. Ройз) Мих. Іванишин з під Дорізону — Лука Гарасимів.

По 5\$
Катерина Васько (з Р. Ройз) — Іван Марцінюк — Олекса Сидор — Ганько Хімка — Ігнатій Вовк — Никола Гарманюк.

По 3\$
Михаїл Іванишин з П лїнії — Федько Ваврук.

По 2\$
Тимко Ройко — Настя Хрунь — Варвара Сидор — Гринько Марцінюк — Михаїл Водоніс — Петро Ваврук — Петро Гриневич — Никола Білик — Фесьєва Льорик 1\$ 800 рс. — Семен Водоніс 1\$.

Збірка на христїнах на М. Малет на П лїнії:

Теодор Морозовський 10\$ — Петро Лівандовський 5\$ — Стефан Сливинський 2\$ 1\$ Дмитро Чорнобай 2\$ — Філімон Чучман — Андрей Гальвич 1\$ — Петро Сливинський 1\$ — Александра Сливинська 1\$ — дрібна складка жєньщин 2\$200.

Разом 155\$200 рс.

Жертви на голодних у Галичині.

Прудентополіс.

По 5\$
НН. — Никола Качоновський — Марія Дацюк 2\$400.

По 2\$
Дмитро Тихий — Н. Н. — Марія Почапська.

Сума зложена у „Праці“ в сім числі виносить: 242\$500
з попередного 5031\$100
Загальна сума 5.273.600

Бразилійські вісти.

В понеділок 28. липня ново вибраний президент Др. Епітасіо Пессоа обняв урядованє републики бразилійської зі столицею Ріо де Жанейро.

Міністром справ заграничних є Др. Азеведо Маркез; — справ внутрішних є Др. Альфредо Пінто; — комунікації є Др. Пірес до Ріо; — скарбу є Др. Гомеро Ваптіста; — рільництва Др. Сімон Лопес; — війни Др. Пандія Калогерас; — а маринарки Др. Равль Суарес.

При нагоді обнятя свого уряду говорить президент до своїх міністрів так:

„Вибравем міністрів людей найспосібніших, котрі показали много жертв з любови до свого народу. Думаю, що нарід буде вдоволений, а они відповідять гарно своему покликаню“.

Над берегом не далеко Багії затонув корабель бразилійський в наслідок великої бурі.

Ряд італійський стараєсь в Бразилії яким би способом взяти від неї вугле.

Часопись німецька „Компас“ вже появилась в Куритібі.

До одного з Українців в Прудентополи прийшов лист з старого краю писаний в місяця маю с. р.

Пише ся особа, що гірке там житє. Робота є, вратись нема в що, а ще до того дорожня страшна. Клубок ниток до шьтя не много коштує, лиш 8 корон. Ся особа перед війною була в Бразилії, жалує, що була так не розсудною тай вїхала в сю пору. Тому повиннось в такім случаю розвдатись, порадитись, щоб не жалувати за пізно.

Українці з Прудентополіс і осель!

Дня 19 серпня с. р. в день Преображеня відбудуть ся загальні збори товариства „Україна“, в салі театральній а давній каплиці о год. пів до 2 і точно. На сих зборах здадуть звіти діяльности п. Виділові. — Ріжні внески — оплата вкладок членських. Просить ся горячо о присутність всіх членів.

ПОЗІР! — ПОЗІР!

Лягдєвєнна міся в оселі Ітанара.

В суботу дня 23. серпня зачєсь місяя вступною наукою. Кожного дня буде чотири

науки і катєхізація дітий. Тому користайте Українці з нагоди, ти спішіть не лиш з самої оселі, але і з подальших осель. Науки місяяні будуть голосити ОО. Василян і Прудентополя.

Учим чємности наших дітий!

Про чємність дітий місяяні Бєрємєжєвє осє:

Одна стара пані подала одиєму вступну науку: „Похибок, як ти у свої дітя подубавє і за те їх ганиш, отєрємє твоє дітя, а чємности, якї хочєш у них вєдєрєти, вєпївняй пєрше сама“

Се менє вбїлось в голєву, а вєдємє рєконала ся, що та пані говорєла вєрєду. Нєдавнє мала я от такий случай:

Я взяла свого старєго сємє до склєпє, щоби він помїг менє дєшє чємнє. В склєпє подав нам купєць 2 крїсє, щоби ми усїли. Підчас коли я вибрала товар, вступила до склєпу якась пані і чєкаючи сєдєлась на склєповий стл. Се побачив мїй дєсятїлїтний сїнок, схопив ся і подав пані крїсло зі словами: „Прощу пані сїдати, я можу постояти“. З лєдєжкою прїняла пані крїсло, прїгорнула малєго до себе і хвалїла, що дїтина така чємна. Малєго се здивувало і він поглядав то на паню, то на мене, не м гучи порозумїти, чєго та пані задля такої рїчи, яка сама собою розумїєть ся, його так прїхвалює. Потїм сказав: „Мїй татко робїть так завсїгди, а він є богато, богато бїльший від мене“.

Ну, як же в Бразилії? Чєму так малє чємних діточок? Вєрта-б о сїм подумати.

Найновїйші телеграмн.

З України вїхав вже Др. Козакєвич, яко амбасадор до Вашингтону:

Петлюра, гєтьман, український занявши Камїнець їде побїдоносно увільняючи Україну від ворогів.

Румуни заняли Будапєшт.

Купуйте лєосє лєотєрїєвї!

На будову Дому Товариства „Україна“ в Прудентополи.

Оголошеня.

Семен Опацкий подукує рїдного свого брата Андрея, родом з Галичини, повїт Чортків. Від сїмох лїт перебуває дєсь в Канаді. Най він сам, або хто може знає зв него, най зголосить ся до редакції „Праці“.

Потреба робїтнїків. Кость Одрєцанї в Автовіо Ребуєсє (Розаньє) потребує робїтнїків до рїзання дорїєнтів. Платить за штуку 1\$200 рс. в живїм лїє (на трїєтї).

Земля на продаж — 20 акєрєв — є зїбо росє, вода — при зєдєвнїчїй лїнії. За зєбєрєтємє вєдєрєтєрєвї най зголосить ся

Чи Ви вже були коли у склєпї Никити Доняка у містї Іратї?

Він є знаний всім зі свого склєпу, що его отворив єще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домї, в містї Іратї, недалєко стациї зєлїзничої.

В його склєпї знайдє кожний Українєць найлучший і найдєшевший товар. О сїм перєконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, зєлїзя, рїжнородна фазєнда, вєдєрєтєрєвї найпрїступнїйший. Перєїздаємо

На фонд „ОБОРОНИ УКРАЇНИ“.

Прудентополіс.

Войтко Мормуль 15\$ — Павло з Маїда-
лівки 10.

„EMULSÃO DE SCOTT“.

Тисячі докторів стверджують, як успіш-
ним ліком є „Emulsão de Scott“. Зая-
вляю, що з великою надією і вдоволенем по-
ручаю „Emulsão de Scott“ слабим у
моїй клініці.

Др. Франц Басіні.

Кампінас — С. Павльо.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Чи пили Ви коли каву з у-
країнської фабрики?

Зайдіть до Григорія Кухніра
кольонія Шавієр да Сільва — Палан-
дуа С. Катаріна.

Там дістанете: каву палену найліп-
шої якості — без домішок аром-
атичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.

Gregorio Kuchmir

Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

Галиччій.

Прудентополіс.

По 5\$

НН. — Нькола Качоновський — Марія
Дациук 2\$400.

По 2\$

Дмитро Тихий — Н. Н. — Марія Почап-
сва.

раїна, в салі театральній а давній каплиці
о год. пів до 2 і точно. На сих зборах зда-
дуть звіти діяльності п. Видлові. — Ріжні
внески — оплата вкладок членських. Про-
сить ся горячо о присутність всіх членів.

ПОЗІР!

Пятидєвна місія в оселі Ітанара.

В суботу дня 23. серпня зачнеь місія
вступною наукою. Кожного дня буде чотири

Петлюра, гетьман, український
занявши Камінець іде побідонос-
но увільняючи Україну від воро-
гів.

Румуни заняли Будапешт.

Купуйте льоси льотерійні!

На будову Дому Товариства
„Україна“ в Прудентополи.

Оголошеня.

Семен Опацкий подукує рідного свого
брата Андрея, родом з Галичини, повіт
Чортків. Від сімох літ перебуває десь в Ка-
наді. Най він сам, або хто може знає зв
него, най зголосить ся до редакції „Праці“.

Потреба робітників. Кость Одрецкий
в Антоніо Ребукас (Ріозіньо) потребує
робітників до різавя доріентів. Платить за
штуву 1\$200 р. в живім лісі (на трієті.)

Земля на продаж — 20 альєрів — є хіо
— роси, вода — при залізничній лінії. За аль
кир 200\$. Ітересовані най зголосять ся
до Кости Одрецкого — Антоніо Ребукас
[Ріозіньо].

Подаю до відома, що потребую до 20 ро-
бітників до поправки дороги з Прудентопо-
ля до Гварапави. Плачу 4\$ на день бе ви-
ту. Фрейтор Антоніо Тонон.

Ближші інформації у Василя Пурця Бара-
Гранда.

Збирайте лепти на український шпиталь
у Прудентополи.

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стациі залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сім переконаєь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка.
Простора саяя повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть перенозувати, або в браку, або в саяях на горі помешканя. Ті,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєь власний віз, а в разі потреби винаймаєь фіра
до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

ЦЕЗАР ШУЛЬЦ В КУРИТИБІ

улиця *Barão do Serro Azul* № 12 e 14.

Телефон № 193

містить у своїм домі: книгарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки кавчукові, ме-
талеві під ляк, як також кліші, карти металеві, та иньші роботи гравірові на цннку,
сріблі і золоті, книжки торговельні, інжинерскі, та всякого иньшого рода.

Великий склад карток і бльоків, церковних образів, свічників як і вся-
ких посудин до ужитя у церквах. Великий склад паперу і прирядів до пи-
саня; зошити ріжної якості, друки фактурові, посвідки побору гроший,
гії, меморанда — картки візитові і т. и.

Оправляєь книжки і прикрашуєь після найновійшої форми.

Ціни приступні --- найприступнійші.

CEZAR SCHULZ

CORITIBA Rua Barão do Serro Azul 12 e 14.

Paraná

Brasil.

Позір Братя!

Йосиф Прокопьяк і Брат

MAFRA — Santa Catharina ул. Парана.

Знаний усім Українцям з Ірасеми, Ітайопо-
ліс, Рійо Negro зі свого великого склепу,
що його отворив у 1916-тім році.

У Йосифа Прокопьяка і Брата кождий Українець
найде товар найлучшої сорти і найдешевший. Хто
лиш вступить, то пересвідчить ся.

Гарна, простора саяя з електричним світлом, теле-
фоном -- повна ріжнородних материй, полотна, хусток,
стяжок, капелюхів, посудин усякого рода, залізя; ріжно-
родні напитки краєві і заграничні.

На складі мука ріжних марок; сіль, цукор, каза в зер-
нятах, а мелена найлучша.

Крім сего мож дістати і замовити дошки і усякий
будівельний матеріал.

Від стациі залізничної МАФРА недалеко — 200 метр.

Подорожні найдуть приют на ніч і пораду.

Від мене телефонічне плучене з Ітайополіс.

Купуєь герву і иньші продукта.

„СВІЙ ДО СВОГО“ — ключ усіх свідомих народів!

José Prokopiak & Irmão

Maфра

S. Catharina

Brasil.

Rio Negro — Paraná

Найбільший український склеп в Прудентополи
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка одсолопить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших матерій, наймодніших кольорів ка семіри, коців, готових убрань, чисто вовняних пап, полотна, хусток, стяжок, капелюхів солем'яних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шиття, пороку, шроту, фуґетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгда: хміль, олій до фарб, свїчки мильові, а подостатком мукки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандьокової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смагу паленої і чай з Індій.

Завсїгда свїже насїне.

Продаю всїм, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узняно за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витрвалу, найменьшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подїре на заїзд, а на случаи потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná. Bra 11.

Одиноке

Feitoral Thadeo

Лічить skutочно недуги грудий, кашель, інфлюенцію і т. д.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД ВЕЛИКИЙ СКЛАД АПТИЧНИЙ

Аптека польська в Куритибі.

Rua: 15 de Nov. № 5 — caixa postal 294

До Пов. ПП. Кольонїстів
В ПРУДЕНТОПОЛИ.

Добрий католик повинен йти за вірою своїх батьків вінчаючись після прав Бога в церкві — однак для доброго своєї родини, повинен рудити її будучину певну — зсеї причини є справою ковечною без вимівок, вінчатись ціля прав людий — а є ним вінчане цивільне. Тому то молодь яка вінчалась в церкві і Ви шо йдете звінчатись після прав церкви — повинні без проволоки пошувати

Жанга Дурского

ні зше підписаного, а він постараєть ся о виготовлене відповідних паперів до цивільного супружа, беручи за те 5\$000. ПРАВДИВО БІДНІ НІЧО НЕ ЗАПЛАТЯТЬ, если викажуть ся посвїдкою від своїх парохів в Прудентополи.

Виготовляєть ся також інвентар і арроляменти, після ціни за попередною умовою.

ВИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ВСЯКОГО РОДА ПОДАНЯ, РЕКЕРЕМЕНТИ

Иоан Дурский Сїлва

Вїдля Прудентополі, 5 мая 1919.

Др. Олександр Нікольский
лікар — медик
в Прудентополи
приймає слабих шо дня від год. 1-ї до 3-ї
в українськїм шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

ANTONIO REBOUCAS PARANÁ
Riosinho
CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципїю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажас — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, шо потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усеї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота лв брешки, перетені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Paraná

PHARMACIA FERREIRA

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A. de Almeida
Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІЇ І ХЕМІЧНИХ ПРОДУКТІВ.

Особливші ліки гомеопатичні у плинах, як і всякі ліки на ріжні хороби.

Приймаєть ся рецепти у якій буть годині чи у день чи в ночі, без проволоки.

Цїни догідні — умірковані

В. КУН І СИН.

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА
Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUN & FILHO
Guajuvira Paraná

Читайте і другим переказуйте, шо в ІТАИОПОЛІС в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

містять ся при тій самій улиці, шой був — і у тім самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі знають — бож се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в складі найдеть ся усе, шо потрібне ПП. Кольонїстам, чи то у домі, чи в господарстві. — Рїжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як иньші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рїйо Негро. Прешу вступити і на власні очи пересвїдчитесь, шо се шо кажу правду говорю і пишу. — Прешу не забувати в дорозі з Рїйо Негра.

EUSTACIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНЬСКИЙ

ЛІЧИТЬ НЕДУГИ ОЧИЙ

Куритиба, — Праца Tiradentes 64.

Лічницьке заведење в АРУКАРІЇ.

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродас ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольонїяльні, а найцікавше, шо платить до-

читайте і дружим не скажучи, що в Україні
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

міститься при тій самій улиці, шой був — і у тім самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі знають — бож се склеп широкого Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в складі найдеться усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у домі, чи в господарстві. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як инші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рію Негро. Прошу вступити і на власні очі пересвідчитесь, що се що кажу правду говорю і пишу. — Прошу не забувати в дорозі з Рію Негро.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

MARCA REGISTR.

Atlantica

Luiziana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбузю
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Агліанта

Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є най учші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНСЬКИЙ

ЛІЧИТЬ НЕДУГИ ОЧИЙ

Куритиба, — Праça Tiradentes 54.

Лічне заведенє в АРАУКАРІЇ.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Маршал Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

Особливі ліки гомеопатичні у плинах, як і всякі ліки на різні хороби.

Приймаєть ся репенти у якій будь годині чи у день чи в ночі, без проволоки.

Ціни догідні — умірковані.

В. КУН І СИН.

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

Кольонія Іраті — colonia Iraty Paraná Brasil.

Михайло Горбань

Поручаю всім Українцям мій склеп, де найдуть товари споживчі і знаряди до домашнього вжитку.

Купую збіже, герву і т. д.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, кашелюхів, вовняних пад, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многи инші товари галстариїні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної. ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернях і мелена, СІЛЬ НАФТА. ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна для прибувших залізницею вічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публуки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.

УКРАЇНСЬКА ПЕЧАТНЯ в Прудентополі